

Cayley-Hamilton Teoremine göre A^k 'nin bulunması

$$\lambda_i^k = c_0[k] + c_1[k]\lambda_i + \dots + c_{n-1}[k]\lambda_i^{n-1} \quad ; \quad i=1, \dots, n$$

eğer sabitsek
bölk yoksa

n bilinmeyenli n adet denklemden

$c_0[k], c_1[k], \dots, c_{n-1}[k]$ çözülür.

$$A^k = c_0[k] \cdot I + c_1[k] A + c_2[k] \cdot A^2 + \dots + c_{n-1}[k] A^{n-1}$$

Örnek:

$$A = \begin{bmatrix} -20 & 27 \\ -16 & 22 \end{bmatrix} \rightarrow \lambda_1 = -2, \quad \lambda_2 = 4$$

$$(-2)^k = c_0[k] + c_1[k] \cdot (-2)$$

$$4^k = c_0[k] + c_1[k] \cdot 4$$

$$6c_1[k] = 4^k - (-2)^k$$

$$c_1[k] = \frac{1}{6} 4^k - \frac{1}{6} (-2)^k$$

$$c_0[k] = 4^k - 4c_1[k] = 4^k - \frac{2}{3} \cdot 4^k + \frac{2}{3} (-2)^k$$

$$c_0[k] = \frac{1}{3} 4^k + \frac{2}{3} \cdot (-2)^k$$

$$A^k = \left(\frac{1}{3} 4^k + \frac{2}{3} (-2)^k \right) \cdot I + \left(\frac{1}{6} 4^k - \frac{1}{6} (-2)^k \right) \cdot \begin{bmatrix} -20 & 27 \\ -16 & 22 \end{bmatrix}$$

$$A^k = \begin{bmatrix} -3 \cdot 4^k + 4 \cdot (-2)^k & \frac{9}{2} 4^k - \frac{9}{2} \cdot (-2)^k \\ -\frac{8}{3} \cdot 4^k + \frac{8}{3} (-2)^k & 4 \cdot 4^k - 3 \cdot (-2)^k \end{bmatrix}$$

(1)

λ 'ya göre türevi de o kök için sifira esittir. Bu yüzden λ_i^k denkleminizin λ_i 'ya göre türevini de kullanabiliriz. m -katlı λ_i kökü için $(m-1)$. türeveye kadar o kök için kullanılabilir. $\rightarrow \frac{d}{d\lambda}(\lambda^k) = k\lambda^{k-1}$

Örnek:

$$A = \begin{bmatrix} -6 & -2 & 4 \\ -1 & 1 & 0 \\ -12 & -3 & 8 \end{bmatrix} \rightarrow \lambda_1 = 2, \lambda_2 = 2, \lambda_3 = -1$$

$$\begin{cases} 2^k = c_0 + c_1 \cdot 2 + c_2 \cdot 2^2 \\ k 2^{k-1} = (c_1 + 2c_2 \lambda) \Big|_{\lambda=2} = c_1 + c_2 \cdot 4 \\ (-1)^k = c_0 + c_1 \cdot (-1) + c_2 \cdot (-1)^2 \end{cases} \begin{cases} c_0 = \frac{5}{9} 2^k - \frac{2}{3} k 2^{k-1} + \frac{4}{9} \cdot (-1)^k \\ c_1 = \frac{4}{9} 2^k - \frac{1}{3} k \cdot 2^{k-1} - \frac{4}{9} \cdot (-1)^k \\ c_2 = -\frac{1}{9} 2^k + \frac{1}{3} k \cdot 2^{k-1} + \frac{1}{9} (-1)^k \end{cases}$$

$$A^k = \left(\frac{5}{9} 2^k - \frac{2}{3} k \cdot 2^{k-1} + \frac{4}{9} (-1)^k \right) I + \left(\frac{4}{9} 2^k - \frac{1}{3} k \cdot 2^{k-1} - \frac{4}{9} \cdot (-1)^k \right) A + \left(-\frac{1}{9} 2^k + \frac{1}{3} k \cdot 2^{k-1} + \frac{1}{9} (-1)^k \right) A^2$$

$$A^k = \begin{bmatrix} -2^k - 2 \cdot k \cdot (-2)^{k-1} + 2 \cdot (-1)^k & -\frac{2}{3} \cdot 2^k + \frac{2}{3} \cdot (-1)^k \\ -2^k + 2 \cdot k \cdot (-2)^{k-1} + (-1)^k & \frac{2}{3} \cdot 2^k + \frac{1}{3} \cdot (-1)^k \\ -3 \cdot 2^k - 3 \cdot k \cdot (-2)^{k-1} + 3 \cdot (-1)^k & -2^k + (-1)^k \end{bmatrix}$$

$$\left. \begin{aligned} & \frac{8}{9} 2^k + \frac{4}{3} k \cdot 2^{k-1} - \frac{8}{9} (-1)^k \\ & \frac{4}{9} 2^k - \frac{4}{3} k \cdot 2^{k-1} - \frac{4}{9} (-1)^k \\ & \frac{7}{3} 2^k + 2 k \cdot 2^{k-1} - \frac{4}{3} (-1)^k \end{aligned} \right\}$$

(2)

Karmaşık kökler varsa (A matrisi reel varsayıyoruz)

$$\lambda_{1,2} = r e^{\mp j\omega} \text{ biçimine getirilir.}$$

Eşlenik çiftin birisi için denklem yazmak yeterli, çünkü diğeri onun eşleniği olacak ve her ikisi de karmaşık kısımlarının reel ve sanala sanala eşitlendiğinde aynı denklem çiftini verir.

$$\lambda_1^k \text{ yerine } r^k e^{j\omega k} = r^k \cos[\omega k] + j r^k \sin[\omega k] \text{ yazılır. } c_0, c_1, \dots \text{ katsayıları reeldir.}$$

$$\text{Çünkü } A^k = c_0 I + c_1 A + \dots + c_{n-1} A^{n-1}$$

Örnek: $A = \begin{bmatrix} 9 & 25 \\ -5 & -13 \end{bmatrix} \rightarrow \lambda_{1,2} = -2 \mp j2 = 2\sqrt{2} e^{\mp j135^\circ}$

$$\lambda_1^k = (2\sqrt{2})^k e^{jk \cdot 135^\circ} = (2\sqrt{2})^k \cos[k \cdot 135^\circ] + j(2\sqrt{2})^k \sin[k \cdot 135^\circ]$$
$$= c_0 + c_1(-2 + j2)$$

$$\text{reel=reel} \rightarrow (2\sqrt{2})^k \cos[k \cdot 135^\circ] = c_0 - 2c_1$$

$$\text{sanal=sanal} \rightarrow (2\sqrt{2})^k \sin[k \cdot 135^\circ] = 2c_1$$

$$c_1 = \frac{1}{2} (2\sqrt{2})^k \sin[k \cdot 135^\circ] \quad c_0 = (2\sqrt{2})^k \cos[k \cdot 135^\circ] + (2\sqrt{2})^k \sin[k \cdot 135^\circ]$$

$$A^k = c_0 I + c_1 \begin{bmatrix} 9 & 25 \\ -5 & -13 \end{bmatrix}$$

$$A^k = \begin{bmatrix} (2\sqrt{2})^k \cos[k \cdot 135^\circ] + \frac{11}{2} (2\sqrt{2})^k \sin[k \cdot 135^\circ] & \frac{25}{2} (2\sqrt{2})^k \sin[k \cdot 135^\circ] \\ -\frac{5}{2} (2\sqrt{2})^k \sin[k \cdot 135^\circ] & (2\sqrt{2})^k \cos[k \cdot 135^\circ] - \frac{11}{2} (2\sqrt{2})^k \sin[k \cdot 135^\circ] \end{bmatrix}$$

3